Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 1 5 1 5 1 1 1 1 M

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

ZGODOVINA
TÖRTÉNELEM

Izpitna pola 1
1. feladatlap

Občа zgodovina / *Egyetemes történelem*

Četrtek, 11. junij 2015 / 90 minut
2015. június 11., csütörtök / 90 perc

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával. A jelölt egy értékelőlapot is kap.
A feladatlap egy színes mellékletet is tartalmaz.

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnek szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

Ta pola ima 20 strani (1–20), od tega 2 prazni. Barvna priloga ima 4 strani (21–24).
A feladatlap 20 oldalas (1–20), ebből 2 üres. A színes melléklet terjedelme 4 oldal (21–24).

© RIC 2015

M 1 5 1 5 1 1 1 1 M 0 2

V sivo polje ne pišite. / *A szürke mezőbe ne írjon!*

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.
Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!
Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe és az értékelőlapra!

A feladatlap 25 feladatot tartalmaz. Összesen 60 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a ***feladatlap*** *erre kijelölt helyére! Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük.*

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

V sivo polje ne pišite. / *A szürke mezőbe ne írjon!*

Prazna stran

Üres oldal

OBRNITE LIST.

LAPOZZON!

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

Razvoj demokracije

A demokrácia fejlődése

1. Leta 1914 se je začela prva svetovna vojna. Preberite spodnje besedilo in odgovorite na vprašanji.

   1914-ben kitört az első világháború. Olvassa el az alábbi szöveget, majd válaszoljon a kérdésekre!

> ... da bo začela preiskavo proti udeležencem v zaroti 28. junija, ki so na srbskem ozemlju. Pri tej preiskavi naj bi sodelovali organi, ki jih bo določila cesarsko-kraljeva vlada …

(Vir: Weber, T., in Novak, D., 1996: 20. stoletje v zgodovinskih virih, besedi in sliki, 1900–1918, str. 25. DZS. Ljubljana)

1.1. Navedite dva vzroka za izbruh prve svetovne vojne.

Nevezze meg az első világháború kitörésének két okát!

1.2. Kaj je bil povod za to vojno?

Mi volt a háború ürügye?

(2 točki/pont)

2. Z začetkom prve svetovne vojne so se v Evropi odprla tri velika bojišča.

   Oglejte si sliko 1 v barvni prilogi in navedite države, ki so se bojevale v posameznem taboru na navedenem bojišču v prvem letu vojne.

   Az első világháború kitörésével három harctér nyílt meg Európában.

   Tekintse meg a Színes melléklet 1. számú képet, majd sorolja fel azokat az államokat, amelyek az egyes táborok oldalán harcoltak a felsorolt harctereken az első világháborúban!

	CENTRALNE SILE *KÖZPONTI HATALMAK*	ANTANTNE SILE *ANTANT HATALMAK*
ZAHODNO BOJIŠČE *NYUGATI HARCTÉR*		
VZHODNO BOJIŠČE *KELETI HARCTÉR*		
BALKANSKO BOJIŠČE *BALKÁNI HARCTÉR*		

(3 točke/pont)

V sivo polje ne pišite. / *A szürke mezőbe ne írjon!*

3. Politična podoba Evrope je bila po vojni precej spremenjena, nove meje pa so bile določene na pariški mirovni konferenci.

   Európa politikai térképe lényegesen megváltozott a háború után, az új határvonalakat pedig a párizsi békékonferencián határozták meg.

   3.1. Za kakšno novo ureditev se je zavzemal Woodrow Wilson glede narodnega vprašanja?

   A nemzeti kérdéssel kapcsolatosan milyen új rendszer mellett foglalt állást Woodrow Wilson?

   3.2. Zakaj na mirovni konferenci niso upoštevali štirinajst Wilsonovih točk?

   A békékonferencián miért nem vették figyelembe Wilson 14 pontját?

   3.3. Naštejte nove države, ki so nastale deloma ali v celoti iz nekdanje Avstro-Ogrske. Pomagajte si s sliko 2 v barvni prilogi.

   Sorolja fel azokat az új államokat, amelyek részben vagy teljesen az egykori Osztrák–Magyar Monarchiából alakultak meg!
   Segítségül szolgáljon a Színes melléklet 2. számú képe.

(3 točke/pont)

4. S podpisom mirovne pogodbe v Versaillesu je Nemčija izgubila precej državnega ozemlja.

A versailles-i békeszerződés aláírásával Németország elveszítette országa területének tetemes részét.

Členi od 31–117 so urejali politične razmere v Evropi in ozemeljske omejitve Nemčije (odstop Alzacije in Lorene Franciji, Moresneta in Eupen Melmedya Belgiji. Luxemburg je bil izločen iz nemške carinske zveze, deli vzhodne Prusije so prišli kot dežela Memel pod nadzor antante. Skoraj vsa zahodna Prusija in deli Pomorjanskega so pripadli Poljski, odtrgana je bila Vzhodna Prusija s koridorjem do svobodnega mesta Gdansk, ki je bil postavljen pod nadzor Društva narodov. Provinca Poznanj in zgornja Šlezija sta prišli k Poljski. Posarje naj bi se po 15-ih letih odločilo za pripadnost s plebiscitom, vendar pa premogovnike izkorišča Francija, Nemčija pa mora po plebiscitu zanj plačati ugodno odškodnino Franciji.

(Vir: Weber, T., in Novak, D., 1996: 20. stoletje v zgodovinskih virih, besedi in sliki, 1918–1939, str. 12 in 13. DZS. Ljubljana)

4.1. Navedite dve ozemeljski pridobitvi za Francijo. Pomagajte si z zgornjim besedilom in sliko 2 v barvni prilogi.

Nevezze meg Franciaország két területi szerzeményét! Segítségül szolgáljon az alábbi szöveg, valamint a Színes melléklet 2. számú képe.

4.2. Kakšna je bila odločitev mirovne konference glede mesta Gdansk?

Milyen határozatot hozott a békekonferencia Gdanskkal kapcsolatosan?

4.3. Pojasnite vzroka, zakaj je bila večina Nemcev nezadovoljna z določili mirovne pogodbe?

Miért volt a németek többsége elégedetlen a békekonferencia határozataival? Magyarázza meg ennek két okát!

(3 točke/pont)

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

5. Eden glavnih sklepov mirovne konference v Parizu je bila ustanovitev Društva narodov.

A párizsi békekonferencia egyik fő határozata a Nemzetek Szövetségének megalakulásáról szólt.

5.1. Kakšno vlogo naj bi imela ta organizacija v svetu po prvi svetovni vojni?

Milyen szerepet töltene be e szervezet a világban a háború után?

5.2. Zakaj se ZDA niso odločile za vstop v Društvo narodov?

Az USA miért nem csatlakozott a Nemzetek Szövetségéhez?

(2 točki/pont)

THE GAP IN THE BRIDGE.

Slika 1 / 1. sz. kép

(Vir: Gabrič, A., in Režek, M., 2011: Zgodovina 4, str. 21. DZS. Ljubljana)

6. Po februarski revoluciji leta 1917 je bilo v Rusiji vzpostavljeno dvovladje. Začasna vlada je poskušala pomiriti nezadovoljne množice.

A februári forradalom után 1917-ben Oroszországban kettős hatalom állt fenn. Az ideiglenes hatalom igyekezett megbékíteni az elégedetlen tömegeket.

> September in oktober sta v Rusiji najslabša meseca v letu – posebno v Petrogradu. Dnevi so postajali čedalje krajši in izpod dolgočasnega sivega neba je neprestano padal dež/…/ Hrana je bila vsak teden bolj pičla. Dnevni obrok kruha se je zmanjševal/…/ Proti koncu pa je bil teden, ko sploh ni bilo kruha.

(Vir: Reed, J.,1951: Deset dni, ki so pretresli svet, str. 20. Cankarjeva založba. Ljubljana)

6.1. Navedite dva vzroka, ki sta pripeljala do oktobrske revolucije.

Mi váltotta ki az októberi forradalmat? Nevezze meg ennek két okát!

6.2. Katera politična skupina je izkoristila ljudsko nezadovoljstvo in si prizadevala vzpostaviti socializem?

Melyik politikai csoport használta ki a lakosság elégedetlenséget, illetve ösztönözte a szocializmus bevezetését?

(2 točki/pont)

7. Šestega novembra 1917 je Rdeča garda strmoglavila začasno vlado.

1917. november 6-án a Vörös Hadsereg megbuktatta az ideiglenes kormányt.

> Začasna vlada je zrušena. Državna oblast je prešla v roke organa petrograjskega sveta delavskih in vojaških svetov /…/ Stvar, za katero se je ljudstvo bojevalo, takojšnja sklenitev demokratičnega miru, odprava lastninskih pravic zemljiških posestnikov, delavsko nadzorstvo nad proizvodnjo, ustanovitev sovjetske vlade, vse to je zagotovljeno.

(Vir: Kronika človeštva, str. 872. Mladinska knjiga. Ljubljana, 1996)

Glede na zgornje besedilo navedite dva ukrepa, s katerima si je nova oblast zagotovila podporo vojakov in kmetov.

A szöveg segítségével nevezzen meg két olyan intézkedést, amelyek által az új hatalom elnyerte a katonaság, valamint a parasztság támogatását!

(1 točka/pont)

8. Marca 1918 je Rusija z Nemčijo in Avstro-Ogrsko sklenila neugoden mir v Brest-Litovsku, s katerim je izgubila precej ozemlja.

1918 márciusában Oroszország Németországgal, valamint az Osztrák–Magyar Monarchiával kedvezőtlen békét kötött Brest-Litovskban, amelly által jelentős területet veszített el.

8.1. Katerim ozemljem se je Rusija odpovedala ob podpisu miru? Pomagajte si s sliko 1 v barvni prilogi.

Mely területekről mondott le Oroszország a békeszerződés aláírásakor? Segítségül szolgáljon a Színes melléklet 1. számú képe.

8.2. Zaradi katerih vzrokov je nova ruska oblast podpisala tako neugodno pogodbo?

Miért írta alá az új orosz hatalom ezt a kedvezőtlen szerződést?

(2 točki/pont)

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

V sivo polje ne pišite. / *A szürke mezőbe ne írjon!*

9. V času med obema vojnama je demokracija doživljala krizo. V Evropi so bili pred drugo svetovno vojno značilni trije sistemi: demokratični, totalitarni in diktature.

   Glede na sliko 3 v barvni prilogi spodnje države razvrstite v sistem, ki so mu pripadale:

   Nemčija, Češkoslovaška, Grčija, Španija, Madžarska, Francija, Sovjetska zveza, Nizozemska, Italija

   A két háború között a demokrácia válságokat élt meg. Európában a második világháború előtt három rendszer volt jellemző: demokratikus, totalitárius és a diktatúrák.

   Az alábbi államokat (Németország, Csehszlovákia, Görögország, Spanyolország, Magyarország, Franciaország, Szovjetunió, Hollandia, Olaszország) sorolja azokhoz a rendszerekhez, amelyekhez tartoztak. Segítségül szolgáljon a Színes melléklet 3. számú képe.

Demokracija / *Demokrácia*	Totalitarizem / *Totalitarizmus*	Avtoritarizem / *Autoritarizmus*

(3 točke/pont)

10. Spodnje trditve se nanašajo na značilnosti parlamentarne demokracije.

    Obkrožite dve pravilni trditvi.

    Az alábbi állítások a parlamentáris demokrácia jellemzőire vonatkoznak.

    Karikázza be a két helyes állítás előtti betűjelet!

    A Parlamentarna demokracija je politični sistem, ki temelji na delitvi oblasti na tri veje.
    A parlamentáris demokrácia olyan politikai rendszer, amely a hatalom három részre osztódásán alapszik.

    B Izvršno oblast predstavlja parlament, ki skrbi za izvajanje zakonov.
    A végrehajtó hatalmat a parlament képezi, amely gondoskodik a törvények végrehajtásáról.

    C Sodno oblast sestavljajo sodišča, ki razsojajo v sporih in so pri svojem delu neodvisna.
    A bírói hatalmat a bíróságok képezik, amelyek elbírálják a vitás kérdéseket, és függetlenek a munkájukban.

    D Volitve morajo biti svobodne, s podkupovanjem pa se lahko vpliva na volivce.
    A választásoknak szabadnak kell lenniük, megvesztegetéssel viszont a választók befolyásolhatók.

(2 točki/pont)

11. Leta 1929 se je v ZDA začela velika gospodarska kriza, ki se je nato razširila po vsem svetu.

1929-ben az USA-ban kezdetét veszi a nagy gazdasági válság, amely majd átterjed a világ többi részére is.

Slika 2 / 2. sz. kép

(Vir: Gabrič, A., in Režek, M., 2011: Zgodovina 4, str. 31. DZS. Ljubljana)

Slika 3 / 3. sz. kép

(Vir: http://www.sangrila.si/wordpress/?page_id=1120&lang=en-us. Pridobljeno: 17. 1. 2014.)

11.1. Pojasnite dve posledici gospodarske krize. Pomagajte si s slikama 2 in 3.

Magyarázza meg a gazdasági válság két következményét. Segítségül szolgáljon a 2. és a 3. számú kép.

11.2. Kateri ameriški predsednik je leta 1932 začel uspešno reševati krizo v ZDA in kako se je imenoval program?

Melyik amerikai elnök kezdte el 1932-ben a válság eredményes megoldását az USA-ban, valamint hogyan nevezzük ezt a programot?

11.3. Pojasnite dva ukrepa za rešitev težav v bančništvu.

Magyarázza meg a banki nehézségek megoldására vonatkozó két intézkedést!

11.4. Kako je ameriški predsednik reševal brezposelnost?

Hogyan orvosolta az amerikai elnök a munkanélküliséget?

(4 točke/pont)

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

V sivo polje ne pišite. / *A szürke mezőbe ne írjon!*

12. Povežite pojme v desnem stolpcu z njihovo razlago v levem tako, da na prazno črto v levem stolpcu vpišete ustrezno črko iz desnega stolpca.

Kösse össze a jobb oldali oszlop fogalmait a bal oldali oszlopban levő magyarázatokkal úgy, hogy a bal oldali oszlop üres vonalaira írja a megfelelő betűjelet a jobb oldali oszlopból!

_____ od države vsiljena socialna pomiritev med delavci in delodajalci
Az állam által kényszerített szociális megbékélés a munkások és a munkaadók közt

_____ sovraštvo do Judov
Zsidóellenesség

_____ poudarjanje večvrednosti lastnega naroda
A saját nemzet felsőbbrendűségének hangoztatása

_____ nemška nacistična mladinska organizacija
Német náci ifjúsági szervezet

_____ fašistične bojne skupine
Fasiszta harci csoportok

_____ politični sistem med obema vojnama v Italiji
Két háború közti politikai rendszer Olaszországban

A fašizem / *fasizmus*

B nacionalizem / *nacionalizmus*

C črnosrajčniki / *feketeingesek*

D antisemitizem / *antiszemitizmus*

E korporativizem / *korporativizmus*

F Hitlerjugend / *Hitler-Jugend*

(3 točke/pont)

13. V Španiji, v kateri se je po prvi svetovni vojni večkrat spreminjala oblast, se je leta 1936 začela državljanska vojna. Preberite spodnje besedilo in odgovorite na vprašanja.

Spanyolországban, ahol az első világháború után többször változott a hatalom, 1936-ban kitört a polgárháború. Olvassa el az alábbi szöveget, és válaszoljon a kérdésékre!

> Država se je razklala na dvoje, med obema deloma – republikanskim in frankističnim – pa se je začela krvava državljanska vojna. Ugledni Španci in mnogi razumniki z vsega sveta so obsodili frankistični puč.

(Vir: Nešovič, B., in Prunk, J., 1993: 20. stoletje, str. 50. DZS. Ljubljana)

13.1. Navedite dva vzroka za državljansko vojno.

Sorolja fel a polgárháború két okát!

13.2. Katera dva tabora sta si stala nasproti?

Mely két tábor állt egymással szemben?

13.3. Kakšen je bil odnos Francije in Velike Britanije do španske državljanske vojne?

Hogyan viszonyult Franciaország és Nagy-Britannia a spanyol polgárháborúhoz?

(3 točke/pont)

14. V obdobju med svetovnima vojnama so se v nekaterih državah pojavili totalitarni politični sistemi, ki jih označujemo kot fašistične ali nacistične.

A két világháború közti időszakban egyes államokban totalitárius politikai rendszerek jelentek meg, amelyeket fasisztának, illetve nácinak jellemezzük.

> Za Nemčijo je uničenje Francije le sredstvo, da se bo lahko razširila drugam … če si želimo več ozemlja na evropskih tleh, ga lahko iztrgamo predvsem Rusiji … Država je rasni organizem … skrbeti moramo za to, da ohranimo čisto raso … najljubši otrok narave, najbolj močan, pogumen in marljiv je arijec – njemu je previdnost priznala pravico do gospodovanja … Slovani in Židje ne pripadajo dobri rasi, zato so ljuljka.

(Vir: Nešovič, B., in Prunk, J., 1993: 20. stoletje, str. 43. DZS. Ljubljana)

> V Pisi so zbrana številna krdela, pripravljena za pohod na Rim. V Empoli je pristalo 3000 oboroženih fašistov. Na bodalih imajo parolo: »Rim ali smrt!« Fašisti iz Pise menda korakajo proti Rimu, kjer so ukazane vse varnostne odredbe. Po rimskih ulicah so nastavljene strojnice in vsa križišča so zastražena od vojaštva.

(Vir: Jernejčič, R., A., 2001: Zgodovina na maturi 2, str. 58. DZS. Ljubljana)

Obkrožite črko pred izbranim voditeljem.

Karikázza be a kiválasztott vezetőt jelölő betűjelet!

A HITLER B MUSSOLINI

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

V sivo polje ne pišite. / *A szürke mezőbe ne írjon!*

V krajšem razmišljanju opišite njegovo politiko po prihodu na oblast. Pri zapisu upoštevajte naslednje elemente: način prihoda na oblast; odnos do političnih nasprotnikov in odnos do Judov; stališče do mirovnih pogodb po 1. svetovni vojni; ozemeljske pridobitve pred začetkom druge svetovne vojne. Pomagajte si s sliko 4 v barvni prilogi in zgornjima besediloma.

Rövid elméletben ismertesse politikáját hatalomra jutása után.Vegye figyelembe a következő elemeket: hatalomra jutásának módja; viszonya a politikai ellenfelekhez és a zsidókhoz; álláspontja az első világháború utáni békeszerződésekkel kapcsolatban; területszerzések a második világháború előtt. Segítségül szolgáljon a Színes melléklet 4. számú képe, valamint a fenti szöveg.

(5 točk/pont)

15. Nemško gospodarstvo je v začetku tridesetih let hitro okrevalo.

    Kako je Hitler zmanjšal brezposelnost?

    A német gazdaság a harmincas évek elején gyorsan felépült.

    Hogyan csökkentette Hitler a munkanélküliséget?

(1 točka/pont)

16. Hitler je razširil ozemlje Nemčije že pred 2. svetovno vojno.

    Hitler már a II. világháború előtt megnövelte Németország területét.

> Nemški rajh mora združiti vse Nemce, tako da zagotovi temu ljudstvu obstoj kvalitete življenja na rasnih praelementih – /…/ Mi zaustavljamo večno romanje Germanov na jug in zahod, upiramo oči proti deželam na vzhodu. Prehajamo na politiko osvajanja zemlje v bodočnosti. Če pa danes govorimo o Evropi, o novi zemlji, lahko v prvi vrsti mislimo na Rusijo in njej podložne obrobne dežele …

(Vir: Weber, T., in Novak, D., 1996: 20. stoletje v zgodovinskih virih, besedi in sliki, 1918–1939, str. 26. DZS. Ljubljana)

16.1. Glede na zgornje besedilo navedite, kje je iskal Hitler nov življenjski prostor za nemški narod?

A szöveg segítségével sorolja fel, hol keresett Hitler új életteret a német nemzetnek.

16.2. Kakšno vlogo je namenil slovanskim narodom, ki so živeli na tem ozemlju?

Milyen szerepet szánt a szlávoknak, akik ezen a területen éltek?

(2 točki/pont)

V sivo polje ne pišite. / *A szürke mezőbe ne írjon!*

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

17. Do konca leta 1927 je Stalin obračunal s svojimi nasprotniki. Pomagajte si s spodnjim besedilom.

1927-ig Sztálin leszámolt a politikai ellenfeleivel. Segítségül szolgáljon az alábbi szöveg.

> Pretepeni je še vedno ležal v snegu. Panov je odvrgel kramp in stekel v leseno kolibo po vodo. Pljusnil je polno vedro na žrtev.
> – Bomo videli, ali boš vstal ali ne.
> Mož se ni premaknil in Panov je poklical brigadirja. – Spravi ga na noge!
> Brigadir ga je postavil pokonci, mož pa se je zgrudil. Bil je mrtev.

(Vir: Štajner, K., 1976: Sedem tisoč dni v Sibiriji, str. 193. ČGP–Delo – Globus Zagreb. Ljubljana)

17.1. Pod katerim imenom so znana koncentracijska taborišča, v katera je Stalin zapiral svoje nasprotnike?

Milyen néven ismertek azok a koncentrációs táborok, ahová Sztálin az ellenségeit záratta?

17.2. Kakšnim oblikam pritiskov so bili izpostavljeni zaporniki?

Az erőszak mely módjainak voltak kitéve a foglyok?

(2 točki/pont)

18. Stalin se je po obračunu z nasprotniki odločil za nov gospodarski sistem – petletko, v kmetijstvu za kolektivizacijo.

Sztálin, miután leszámolt politikai ellenfeleivel, új gazdaságpolitika – az ötéves terv, valamint a mezőgazdaságban a kollektivizmus – mellett döntött.

> Najkorenitejše spremembe pa so bile na podeželju, ki zaradi povečanja mestnega, industrijskega prebivalstva ni zmoglo dovolj hrane. V letih 1929–1930 je Stalin večino kmetov prisilil, da so se vključili v kolhoze in sovhoze, ki so jih ustanovili že med revolucijo. Nadejal se je, da bo ob državni podpori, s stroji in znanostjo mogoče več pridelati.

(Vir: Nešovič, B., in Prunk, J., 1993: 20. stoletje, str. 37. DZS. Ljubljana)

18.1. Na čem je bil poudarek prve petletke?

Mire fektetett hangsúlyt az első ötéves tervben?

18.2. Pojasnite pojem kolektivizacija.

Magyarázza meg a kollektivizmus fogalmát!

(2 točki/pont)

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

Sodelovanje in konflikti v 20. stoletju

Együttműködés és konfliktusok a 20. században

19. »Prepričan sem, da je to mir za naš čas,« je izjavil Neville Chamberlain leta 1938.

1938-ban Neville Chamberlain kijelentette: »Biztos vagyok benne, hogy ez a mi időnk békéje.«

19.1. Kateri sporazum, podpisan leta 1938 z Nemčijo, naj bi rešil mir v Evropi?

Melyik 1938-ban Németországgal aláírt egyezmény hozná meg a békét Európának?

19.2. Kateri del Češkoslovaške je Nemčiji pripadel po tem sporazumu?

Csehszlovákia mely része jutott ezen egyezmény után Németországnak?

(2 točki/pont)

Slika 4 / 4. sz. kép

(Vir: http://www.dsr.bloger.index.hr/post/mnchenski-sporazum/6781862.aspx. Pridobljeno: 17. 1. 2014.)

20. Z napadom Nemčije na Poljsko 1. septembra 1939 se je začela druga svetovna vojna. Nemčiji sta zaradi tega napovedali vojno Velika Britanija in Francija.

Németország 1939. szeptember 1-jén megtámadta Lengyelországot, és elkezdődött az első világháború. Ezért Nagy-Britannia és Franciaország is hadat üzent Németországnak.

> De Gaullov poziv je odziv na ravnanje nove francoske vlade Henri-Philipa Petaina, ki je že ponoči 16. 6. s posredovanjem Madrida zaprosila Nemce za premirje. De Gaulle je zato 17. 6. zapustil Francijo, da bi iz Londona organiziral francoski odpor.

(Vir: Kronika človeštva, str. 939. Mladinska knjiga. Ljubljana, 1996)

Opišite vlogo ene izmed teh držav. Pomagajte si z zgornjim besedilom, sliko 5 v barvni prilogi in sliko 5.
Obkrožite izbrano državo in odgovorite na vprašanja.

Ismertesse az alábbi államok egyikének szerepét! Segítségül szolgáljon a szöveg, valamint a Színes melléklet 5. számú képe és az 5. kép.
Karikázza be a kiválasztott országot jelölő betűjelet, valamint válaszoljon a kérdésekre!

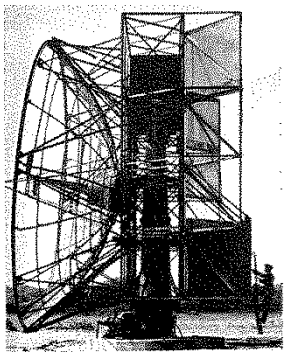

Slika 5 / 5. sz. kép

(Vir: Gabrič, A., in Režek, M., 2011: Zgodovina 4, str. 60. DZS. Ljubljana)

A FRANCIJA / *FRANCIAORSZÁG* B VELIKA BRITANIJA / *NAGY-BRITANNIA*

V sivo polje ne pišite. / *A szürke mezőbe ne írjon!*

20.1. Kako je bila država pripravljena na vojno?

Hogyan volt az állam felkészülve a háborúra?

20.2. Opišite značilnosti nemškega vojaškega napada na državo.

Ismertesse az országra irányuló német katonai támadás jellemzőit!

20.3. Navedite vzrok za uspeh ali neuspeh nemškega napada na državo.

Nevezze meg az országra irányuló német támadás eredményességének, illetve eredménytelenségének okát!

20.4. Kakšna je bila vloga države v protifašistični koaliciji?

Milyen szerepe volt az országnak a fasisztaellenes koalícióban?

(4 točke/pont)

21. Kljub podpisu pogodbe s Sovjetsko zvezo je Nemčija junija 1941 napadla to državo.

A Szovjetunióval aláírt szerződés ellenére Németország 1941 júniusában megtámadta Szovjetuniót.

> Olje se je strjevalo v motorjih, avtomatsko orožje je zamrzovalo, topovi niso hoteli streljati. Nacistični vojaki, ki so bili še vedno oblečeni v poletne uniforme, so ostali pohabljeni in jih je veliko zmrznilo zaradi silovitega mraza.

(Vir: Sulzberger, C. L., 1970: Druga svetovna vojna, str. 274. Mladinska knjiga. Ljubljana)

Zakaj so se morale nemške enote na prelomu leta 1941/42 ustaviti?

Miért kényszerültek a német egységek 1941/42 táján megállásra?

(1 točka/pont)

22. S posledicami druge svetovne vojne je bil zaznamovan ves svet.

A második világháború következményei jellemezték az egész világot.

22.1. Pojasnite demografske posledice druge svetovne vojne.

Magyarázza meg a második világháború demográfiai következményeit!

22.2. Pojasnite, zakaj se je pojavil problem oskrbe s hrano.

Magyarázza meg, miért jelentkezett probléma az élelemellátásban!

(2 točki/pont)

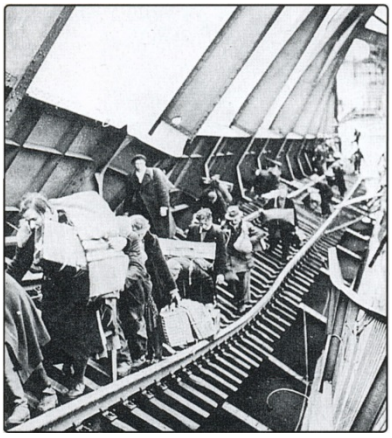

Slika 6 / 6. sz. kép

(Vir: Berzelak, S., 1998: Zgodovina 2, str. 122. Modrijan. Ljubljana)

V sivo polje ne pišite. / *A szürke mezőbe ne írjon!*

V sivo polje ne pišite. / *A szürke mezőbe ne írjon!*

23. Namesto miru je po drugi svetovni vojni nastopil čas hladne vojne.

Navedite dve značilnosti hladne vojne.

A második világháború után a béke helyett a hidegháború időszaka vette kezdetét.

Nevezze meg a hidegháború két jellemzőjét!

(2 točki/pont)

24. ZDA so poskušale po vojni denarno pomagati tistim evropskim državam, ki jim je grozil komunizem.

Az USA igyekezett pénzzel segíteni azoknak az államoknak, amelyeket a kommunizmus fenyegetett.

Obkrožite črko pred pravilno rešitvijo.

Karikázza be a helyes állítás előtti betűjelet!

A Denarna sredstva so sprejele vse socialistične države.
Minden szocialista állam anyagi támogatásban részesült.

B Velika Britanija je zavrnila pomoč ZDA.
Nagy-Britannia elutasította az USA segélyét.

C Načrt pomoči za obnovo Evrope se imenuje Marshallov načrt.
Európa megújhodási tervét Marshall-tervnek nevezik.

(1 točka/pont)

25. Spodnjim dogodkom dodajte letnico: 1915, 1919, 1923, 1934, 1939, 1945.

Az alábbi eseményekhez írja az évszámot: 1915, 1919, 1923, 1934, 1939, 1945.

_____ poskus prevrata v Münchnu / *államcsíny megkísérlése Münchenben*

_____ konec španske državljanske vojne / *a spanyol polgárháború befejezése*

_____ mirovna konferenca v Parizu / *a párizsi békekonferencia*

_____ ustanovitev OZN / *az ENSZ megalapítása*

_____ odprtje soške fronte / *az isonzói frontvonal megnyitása*

_____ »noč dolgih nožev« / *»hosszúések éjszakája«*

(3 točke/pont)

M 1 5 1 5 1 1 1 1 M 2 0

V sivo polje ne pišite. / *A szürke mezőbe ne írjon!*

Prazna stran

Üres oldal

V sivo polje ne pišite. / *A szürke mezőbe ne írjon!*

Barvna priloga (k Izpitni poli 1) / *Színes melléklet (az 1. feladatlaphoz)*

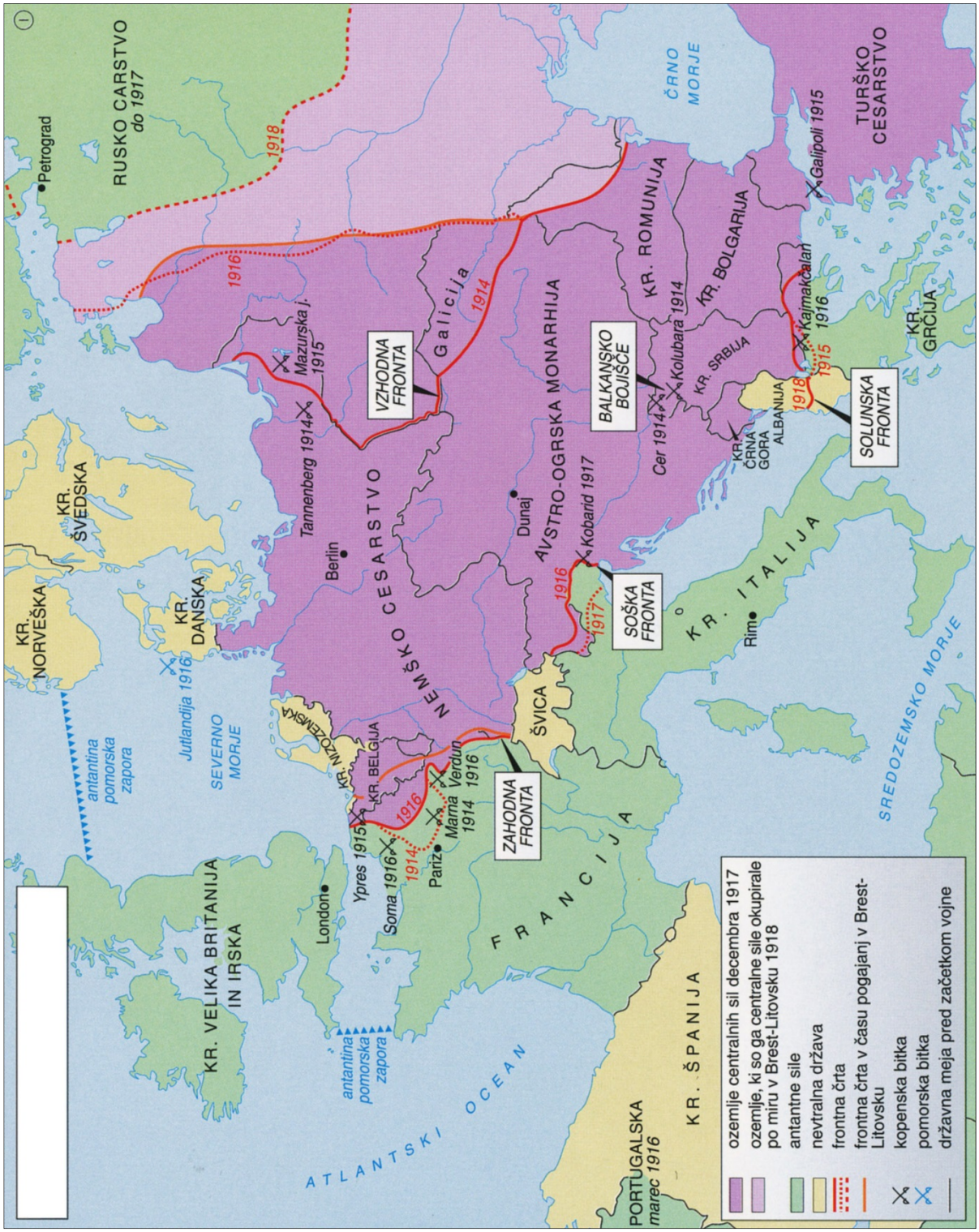

Slika 1 / 1. sz. kép: Evropa v prvi svetovni vojni

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 59. Modrijan. Ljubljana, 2013)

M 1 5 1 5 1 1 1 1 M 2 2

Slika 2 / 2. sz. kép: Srednja in vzhodna Evropa po koncu prve svetovne vojne

(Vir: Zgodovinski atlas sveta od prazgodovine do danes, str. 107. Mladinska knjiga. Ljubljana, 1995)

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

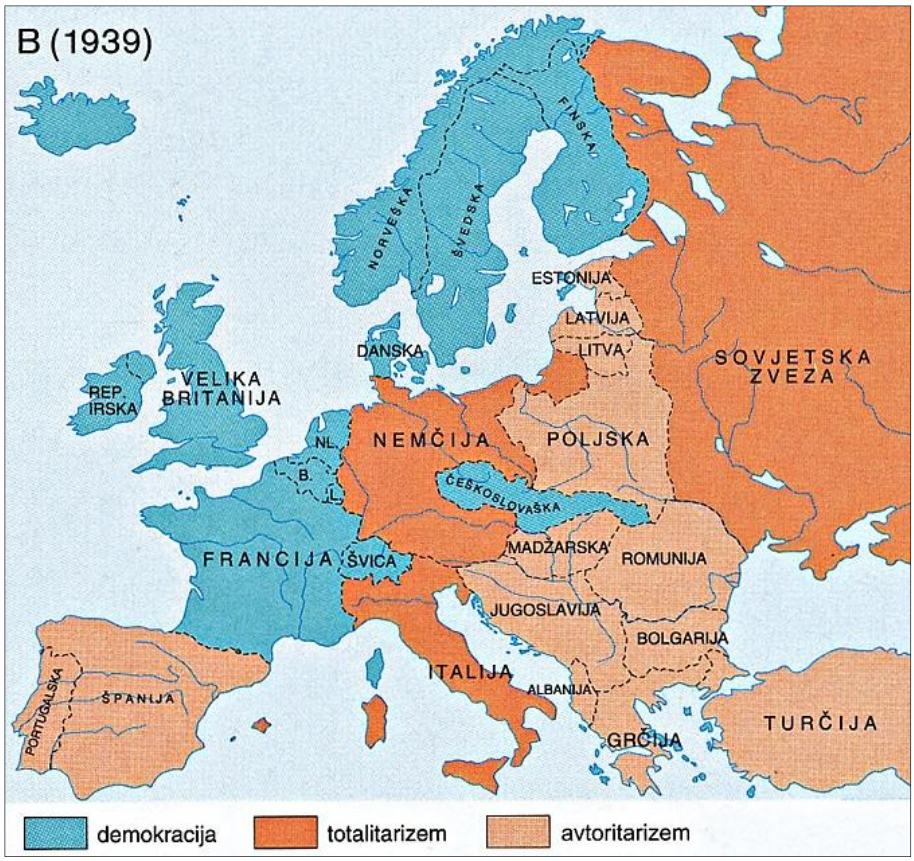

Slika 3 / 3. sz. kép

(Vir: Gabrič, A., in Režek, M., 2011: Zgodovina 4, str. 38. DZS. Ljubljana)

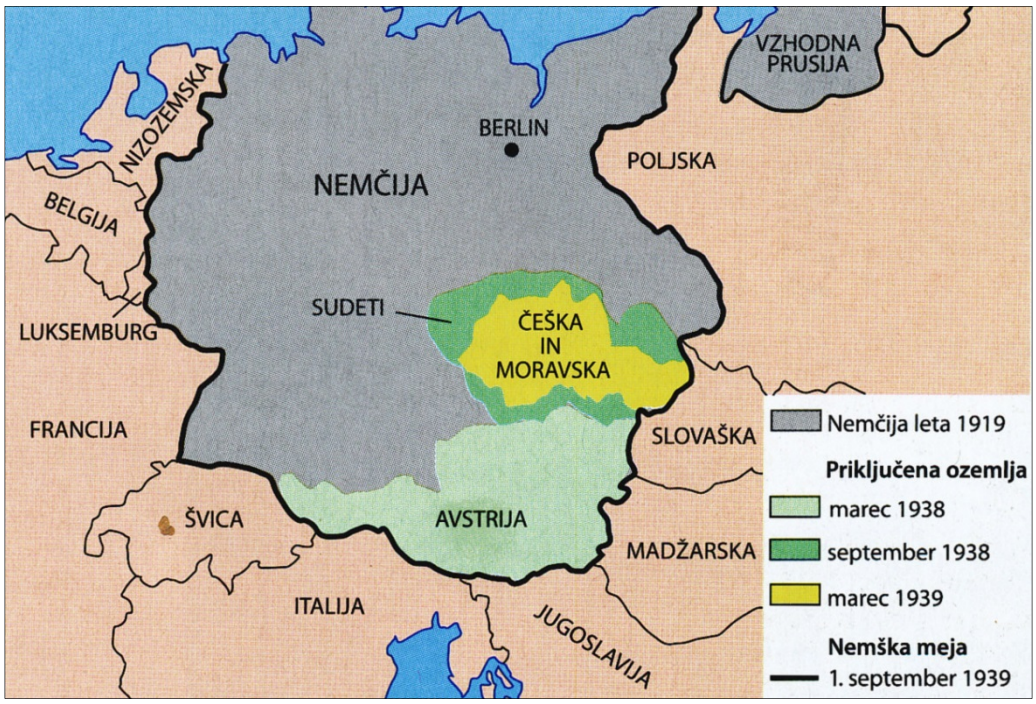

Slika 4 / 4. sz. kép: Nemške osvojitve pred začetkom druge svetovne vojne

(Vir: Gabrič, A., in Režek, M., 2011: Zgodovina 4, str. 47. DZS. Ljubljana)

M 1 5 1 5 1 1 1 1 M 2 4

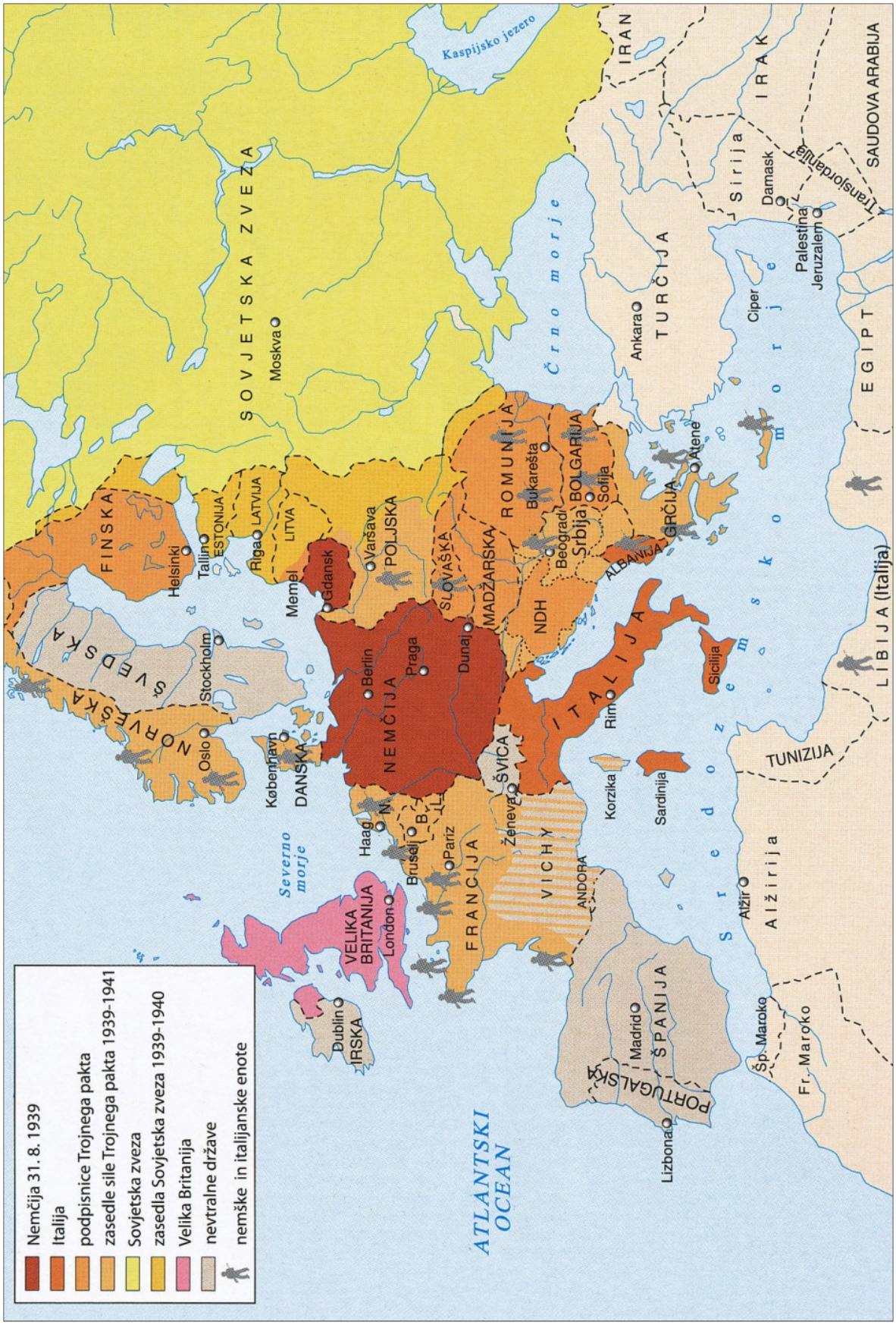

Slika 5 / 5. sz. kép: Vojna v Evropi od septembra 1939 do maja 1941

(Vir: Gabrič, A., in Režek, M., 2011: Zgodovina 4, str. 61. DZS. Ljubljana)

V sivo polje ne pišite. / *A szürke mezőbe ne írjon!*